

Warsztaty terenowe dla nauczycieli geografii pt.

Edukacja geograficzna w terenie w ujęciu humanistycznym

Beskid Niski, Krempna 26 – 30 czerwca 2019

Organizator: Komisja Edukacji Geograficznej PTG, Ministerstwo Edukacji Narodowej

Termin: 26 – 30 czerwca 2019 r.

Miejsce: Beskid Niski

Zakwaterowanie: Ośrodek Wypoczynkowy „Nad Zalewem”, 38 -232 Krempna, woj. podkarpackie

Cele warsztatów:

- realizacja praktycznych, terenowych zajęć doszkalających dla 34 - osobowej grupy nauczycieli geografii z różnych części Polski;
- przygotowanie uczestników warsztatów do realizacji zajęć w terenie dotyczących nowych wymagań zawartych w aktualnych podstawach programowych dla szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowej;
- opracowanie i weryfikacja materiałów stanowiących przykład „dobrych, terenowych praktyk edukacyjnych” ;
- dzielenie się przez nauczycieli swoimi dobrymi doświadczeniami terenowymi; sposobami pokonywania trudności;

Tematyka merytoryczna warsztatów (realizowana w różnych dniach i miejscach):

- położenie geograficzne Beskidu Niskiego (BN), toponimie;
- krajobraz Beskidu Niskiego; BN jako miejsce;
- budowa geologiczna Beskidu Niskiego (wodospad w Iwli, wychodnie skalne na Kornutach, kamieniarka w Bartnem);
- rzeki BN (Ropa, Jasiołka, Wisłoka, Wisłok) – układ sieci hydrograficznej;
- czytanie układu rzeźby terenu na mapie i w terenie;
- związek ukształtowania terenu, form rzeźby, układu sieci hydrograficznej z budową geologiczną BN;
- charakterystyczne gatunki roślin i zwierząt Beskidu Niskiego (w tym rozpoznawanie gatunków drzew oraz sezonowych kwiatów);
- ochrona przyrody oraz krajobrazu na przykładzie Magurskiego Parku Narodowego i projektowanego Parku Krajobrazowego Beskidu Niskiego;
- historia regionu ze szczególnym uwzględnieniem historii Łemków (konsekwencje społeczno-kulturowe);
- budownictwo drewniane – cechy, zmiana przeznaczenia (cerkwie, chyże);
- palimpsestowość miejsc (świętyń, budownictwa, krajobrazu);
- pozytywne i negatywne przykłady budownictwa współczesnego; ład i nieład przestrzenny w krajobrazie;
- odczytywanie, rozpoznawanie relacji przyroda – człowiek;
- cechy charakterystyczne i unikatowość BN;
- Beskid Niski w prozie (A. Stasiuk), poezji (J. Harasymowicz), malarstwie (K. Hamada), muzyce ("Łemkowyna", "Wolna Grupa Bukowina");

Wstępny program warsztatów

I Dzień – Środa (26 czerwca)

- 13.00 Powitanie uczestników i wprowadzenie
- Tożsamość miejsca – w postrzeganiu indywidualnym i soczewce aparatu fotograficznego (zajęcia w terenie w najbliższej okolicy); Beskid Niski jako miejsce;
- Przyroda i człowiek w Beskidzie Niskim (studiujemy portfolio – materiały źródłowe)
- Czytanie krajobrazu; szkice krajobrazowe; o zachodzie słońca... uroda miejsca...

II Dzień – Czwartek (27 czerwca)

- O wschodzie słońca... przyroda miejsca (przewodniki, klucze)
- Wykład: „Historia miejsca w nazwach geograficznych” (dr Wojciech Krukar)
- Warsztaty z toponimii z wykorzystaniem map turystyczno-nazewniczych
- Miejsca znaczące, *Genius loci*, (cerkwie, chyże, cmentarze, kapliczki), Świątkowa Mała – Kotań – Przełęcz Halbowska – Krempana (trasy piesze + autokar)

III Dzień - Piątek (28 czerwca)

- Łemkowyna – trudna historia... (wykład w terenie)
- Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Beskidu Niskiego: Świątkowa Wielka – Świeżowa Ruska – Bartne – Kornuty (wykład + trasy piesze + autokar)
- Beskid Niski w literaturze pięknej i sztuce (film + teksty źródłowe + obrazy malarskie + fotografie + muzyka...)
- Projekcja filmu *Wino Truskawkowe* na podstawie "Opowieści Galicyjskich" A. Stasiuka

IV Dzień – Sobota (29 czerwca)

- Przyroda BN, Muzeum Przyrodnicze - Ośrodek Edukacyjny Magurskiego Parku Narodowego, (ewent. gdy będzie padać deszcz);
- "Krajobraz kulturowy i wielokulturowość pogranicza" - Chyrowa /cerkiew w Chyrowej - wodospad w Iwli/ - Mszana - Tylawa - /ew. Zyndranowa/ - Daliowa- Jaśliśka- (autokar)
- ład i nieład przestrzenny w krajobrazie;
- palimpsestowość (świętyń, budownictwa, krajobrazu);

V Dzień - Niedziela (30 czerwca)

- „*Tekstura miejsca*” – splot (zależności) przyrody i kultury (zajęcia w terenie)
 - Tworzymy portfolio „*Edukacja geograficzna w terenie w ujęciu humanistycznym*” – podsumowanie warsztatów
 - 13.00 – zakończenie warsztatów
-

Przydatne: mapy, lornetki, klucze do oznaczania roślin beskidzkich, teksty źródłowe, literatura geograficzna, nagrania muzyczne, teksty literackie dot. Beskidu Niskiego, szkicowniki i ołówki, aparaty fotograficzne, rysunki (np. Targosz), pejzaże (np. Hamada), fotografie (np. Werbanow)

Prowadzący:

- dr hab. Joanna Angiel (geograf, dydaktyka geografii, UW)
- dr hab. Adam Hibszer (geograf, dydaktyka geografii, UŚ)
- mgr Danuta Koperska-Puskarz (przewodnik beskidzki, nauczyciel geografii)
- dr Teresa Sadoń-Osowiecka (geograf, dydaktyka geografii, UG)
- dr hab. Elżbieta Szkurlat prof. UŁ (geograf, dydaktyka geografii, UŁ)
- mgr Michał Zatorski (przewodnik beskidzki, nauczyciel geografii)